

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра будівельних, дорожніх машин і
будівництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Ліцензування і патентування наукової продукції
Викладач 	Карпушин Сергій Олександрович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва Участь у науково - метричних базах Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216439711 Web of Science: https://www.webofscience.com/wos/author/record/992486 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=Ct-3nF8AAAAJ&hl=uk
Контактний тел.	(066)7481090; (063)5040948(Viber)
E-mail:	karp22.05.1972ksa@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 3, загальна кількість годин – 90, у т.ч. лекції – 32 години, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 42 години. Формат: очний (offline/facetoface)/дистанційний(online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2024.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Професійно орієнтовані навчальні дисципліни, вивчені на ОКР "Бакалавр".

1. Мета і завдання дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» полягає у формуванні у здобувачів знань про ліцензування, патентознавство, авторське та суміжне право. Вміння використовувати знання для складання заявок на патенти промислової власності та для охорони авторських прав на твори науково-технічного призначення з урахуванням вимог державних та міжнародних законів, нормативних актів у сфері інтелектуальної власності.

Завданням курсу є навчання здобувачів ліцензуванню і патентуванню наукової продукції, які включають основи ліцензійної політики за кордоном і в Україні, поняттям права інтелектуальної власності, майнового права інтелектуальної власності та його захист, видів творів як об'єктів авторського права, використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності, об'єктів авторського права у будівництві і їх охорона, поняттям патенту та охорони прав на винаходи, правам та порядку отримання патенту, правам та обов'язкам, що впливають з патенту, захисту прав власника патенту, процедурі патентування, класифікації і видам ліцензійних угод, реєстрації ліцензійних угод, законодавчо-нормативному забезпеченню ліцензування та патентування, пошуку і виявленню ліцензійних партнерів, рекламі, підготовчому етапу ліцензування прав, розробці ліцензійних угод, методам оцінки інтелектуальної власності, ліцензійним платежам.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- роль ліцензування і патентування наукової продукції у будівельній діяльності та організації раціонального використання природних ресурсів;

- основні вимоги до організації ліцензування і патентування наукової продукції;

- можливості використання у будівельній діяльності прав інтелектуальної власності;

- державну систему охорони інтелектуальної власності та авторського права;

- міжнародну систему охорони авторського та патентного права;

- методи та правила підготовки матеріалів заявки на винахід та корисну модель;

- методи оцінки ліцензійних угод та їх заключення.

вміти:

- застосовувати майнове право інтелектуальної власності та його захист;

- застосовувати процедуру патентування;

- здійснювати розробку ліцензійних угод.

розуміти:

- основні принципи та види авторського права;

- методика оцінки вартості інтелектуальної власності;

- методика пошуку і виявлення ліцензійних партнерів.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- Здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;

- Взаємодіяти в будівельному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Змістовний модуль 1

Загальні основи ліцензування і патентування наукової продукції

Тема 1.1 Вступ. Основні положення і задачі курсу. Поняття і визначення.

Тема 1.2. Теоретичні аспекти ліцензування і патентування. Ліцензійна політика в Україні і за кордоном. Сутність ліцензування і патентування як наукової дисципліни.

Тема 1.3. Право інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Поняття права інтелектуальної власності. Майнове право інтелектуальної власності та його захист.

Тема 1.4. Право інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Види творів як об'єктів авторського права. Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності. Об'єкти авторського права у будівництві та їх охорона.

Змістовний модуль 2

Патентування та ліцензування.

Тема 2.1. Основи поняття патентування. Що може бути винаходом. Поняття ноу-хау. Поняття про міжнародну класифікаційну систему. Поняття патенту та охорони прав на винаходи. Процедура патентування.

Тема 2.2. Правила складання заявки на передбачуваний винахід, корисну модель у будівництві. Патентний платіж.

Тема 2.3. Право та порядок одержання патенту. Права та обов'язки, що впливають з патенту. Захист прав власника патенту. Особливості патентування в Україні та за кордоном.

Тема 2.4. Основи поняття ліцензування. Види і типи ліцензій у будівництві. Класифікація і види ліцензійних угод. Реєстрація ліцензійних угод.

Тема 2.5. Повний кодифікатор видів робіт. Класифікація видів робіт відповідно до класів наслідків СС1, СС2, СС3. Перелік документів та відомостей необхідних для отримання будівельної ліцензії. Професійна атестація. Процедура отримання кваліфікаційного сертифікату.

Тема 2.6. Знайомство з законодавчою та нормативною базою (документацією спрямованою на організацію процесу ліцензування). Техніко-економічне обґрунтування купівлі ліцензії. Термін дії ліцензії, анулювання ліцензії.

5. Система оцінювання та вимоги.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний, рубіжний і семестровий підсумковий) з дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції» здійснюється згідно з діючою в ЦНТУ системою комплексної діагностики знань.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти в університеті здійснюється за 100 - бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу та шкалу європейської кредитно-трансферної системи ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних робіт.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни (залік) є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний

контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі -100 балів (перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів). Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Ліцензування і патентування наукової продукції»

Поточне тестування та самостійна робота																		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2										Сума
T1	ПР1	T2	ПР2	T3	ПР3	T4	ДБ/РК1	T5	ПР4	T6	ПР5	T7	ПР6	T8	T9	T10	ДБ/РК2	100
8	4	8	4	8	4	8	6/50	5	4	5	4	5	4	5	5	5	8/50	

Примітка: T1, T2,...,T14 – тема програми; ДБ1, ДБ2 – додаткові бали за активність на заняттях, експрес контроль, ведення опорного конспекту лекцій; РК1, РК2- рубіжний контроль.

6. Рекомендована література.

1. Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 432 с.
2. Інтелектуальна власність та її захист: нормативно-правове регулювання / О. М. Роїна. – К. : КНТ, 2006. – 480 с.
3. Мелентьєв О.Б. Основи патентознавства та раціоналізації. Навчально-методичний посібник. — Умань: АЛМІ, 2016. — 160 с. - Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7054/1/osnove%20patentoznavstva%20ta%20ratsionalizatsii.pdf>
4. Пермінова С. О. Патентознавствота інтелектуальна власність: Патентознавство: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. ...– Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. –58 с. - Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/30076/1/Patentoznavstvo.pdf>
5. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко. – К. : Юрінков інтер, 2004. – 512 с.
6. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право : підручник / Ю. М. Кузнецов– К. : Кондор, 2008. – 428 с.
7. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / І. І. Дахно – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 278 с.
8. Цибульов П. М. Основи інтелектуальної власності : навч. посібник / П. М. Цибульов – К. : Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 124 с.
9. Добриніна Г. П. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження: навч. посібник / Г. П. Добриніна – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 120 с.
10. Кажарська І. Ю. Право промислової власності : винаходи, корисні моделі, промислові зразки: навч. посібник / І. Ю. Кажарська – К. : Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 144 с.

11. Бондаренко С. В. Авторське право і суміжна права: навч. посібник / С. В. Бондаренко – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 260 с.
12. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право / Антонов В. М. – К.: КНТ, 2007. – 520 с.
13. Тофіло А. В. Експертиза об'єктів промислової власності: заявки на винаходи і корисні моделі: навч. посібник / А. В. Тофіло – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 176 с.
14. Цибульов П. М. Оцінка інтелектуальної власності : навч. посібник / П. М. Цибульов – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 192 с. 60
15. Цибульов П. М. Маркетинг інтелектуальної власності : навч. посібник / П. М. Цибульов – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 184 с.
16. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні / Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: "Інст.інтел. власн. і права", 2008. - 248 с.
17. Жаров В. О. Захист права інтелектуальної власності: навч. посібник / В. О. Жаров – К.: Ін-ст. інт. власн. і права, 2006. – 88 с.
18. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель від 17.03.2004 р. N 332/8931. [Електронний ресурс] - Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>
19. Методичні рекомендації з окремих питань проведення експертизи заявки на винахід (корисну модель) © Державне підприємство «Український інститут промислової власності», 2014, ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Державного підприємства «Український інститут промислової власності» від 07.04.2014 № 91. [Електронний ресурс] - Режим доступу https://ukrpatent.org/i_upload/file/metod-rekom-vynakhid-2017.pdf
20. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель від 15.04.2002 р. N 332/6652 зі змінами та доповненнями.
21. Постанова КМУ від 23.12.2004 р. № 1716 «Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, затвердженим» зі змінами та доповненнями.
22. Постанова КМУ від 27.12.2001 р. N 1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір» зі змінами та доповненнями.
23. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про охорону прав на промислові зразки" (Введений в дію Постановою ВР N 3770-ХІІ (3770-12) від 23.12.93, ВВР, 1994, N 7, ст. 35). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3688-12&p=1218034688041545#Text>
24. Кузнецов Ю. М. Самойленко О.В. "Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" - К.: ТОВ "ЗМОК" - ПП "Тнозіс", 2010. 232 с.
25. Возняк О.Т., Желих В.М. Основи наукових досліджень у будівництві. Навч. посібник. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2003. – 176с.
26. Ліцензування і патентування наукової продукції. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів вищої освіти по спеціальності: 192

«Будівництво та цивільна інженерія», усіх форм навчання /Укл.: С.О. Карпушин, М.В. Пашинський, В.І. Пантелеєнко, А.Л. Червоноштан – Кропивницький: ЦНТУ, 2023. – 83 с.

Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/13105>

27. Інтелектуальна власність: метод. рекомендації до вивч. курсу для здобувачів освіти кваліфікаційного рівня "Магістр": усіх форм навч. / [уклад.: В.М. Кропивний, О.В. Кропивна, В.А. Настоящий, С.О. Карпушин]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. - Кропивницький: ЦНТУ, 2020. - 33 с. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10577>

28. Патент на корисну модель №113680 (Україна) СПОСІБ ТЕРМІЧНОЇ ОБРОБКИ ДЕТАЛЕЙ ІЗ ЗАЛІЗОВУГЛЕЦЕВИХ СПЛАВІВ. Автори: Аулін В.В., Кропивний В.М., Кузик О.В., Лисенко С.В., Тихий А.А., Карпушин С.О. Патент опубліковано 10.02.2017, бюл. № 3/2017

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=232144>

29. Патент на корисну модель №116151 (Україна) СКРІПКА КАНЦЕЛЯРСЬКА. Автори: Карпушин С.О., Скриннік І.О., Дарієнко В.В., Кузик О.В., Нечипуренко О.С. (студент) Патент опубліковано 10.05.2017, бюл. № 9/2017

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=235279>

30. Патент на корисну модель №119861 (Україна) СПОСІБ ОТРИМАННЯ РОЗШИТОЇ ПОВЕРХНІ. Автори: Карпушин С.О., Скриннік І.О., Тихий А.А., Мирошниченко В.М. (студент) Патент опубліковано 10.10.2017, бюл. № 19/2017.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=240017>

31. Патент на корисну модель №121404 (Україна) СУШАРКА ДЛЯ ПОСУДУ. Автори: Карпушин С.О., Бойко Т.С. (студент) Патент опубліковано 11.12.2017, бюл. № 23/2017.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=242021>

32. Патент на корисну модель №124712 (Україна) АНАЕРОБНИЙ БІОРЕАКТОР ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ ТА ОРГАНІЧНОГО СУБСТРАТУ. Автори: Карпушин С.О., Клименко В.В., Шиндер А.В. (студент). Патент опубліковано 25.04.2018р. Бюл. № 8.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=246326>

33. Патент на корисну модель № 125708 (Україна) СПОСІБ МОДИФІКУВАННЯ ЧАВУНУ. Автори: Кропивний В.М., Аулін В.В., Кузик О.В., Кропивна А.В., Карпушин С.О., Молокост Л.А. Патент опубліковано 25.05.2018, бюл. № 10/2018.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=247533>

34. Патент на корисну модель №146574 (Україна) СПОСІБ ОТРИМАННЯ ЧАВУНУ З ВЕРМИКУЛЯРНИМ ГРАФІТОМ. Автори: Кропивний В.М., Кузик О.В., Кропивна А.В., Босий М.В., Ломакін В.М., Карпушин С.О., Молокост Л.А. Патент опубліковано 03.03.2021, бюл. № 9/2021.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=274685>

35. Патент на корисну модель №151777 (Україна) РОБОЧИЙ ОРГАН НАВАНТАЖУВАЧА. Автори: Пантелеєко В.І., Карпушин С.О., Червоноштан А.Л., Яковюк М.О. (здобувач) Патент опубліковано 14.09.2022, бюл. № 37/2022.

<https://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewdetails&IdClaim=282952>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри будівельних, дорожніх машин і будівництва.

Протокол №16 від 21 червня 2023 року.